

IN MEMORIAM

ERNEST KRINGS (1920-2017)

16 JUNI 2018

Mevrouw de Bestuurder,
Mijnheer de Vast Secretaris,
Waarde Consorores en Confraters,
Beste familie van prof. Krings.

Het is niet zonder enige emotie dat ik hier vandaag het In memoriam van prof. Ernest Krings uitspreek. Dit niet zozeer omdat we beiden jarenlang verbonden waren aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Vrije Universiteit Brussel, maar vooral omdat ik zijn student ben geweest.

Ernest Krings werd geboren te Mol op 29 september 1920 en overleed te Evere op 1 juli 2017, op wat men ook aan een vrijzinnige universiteit pleegt te noemen de gezegende leeftijd van 96 jaar.

De gerechtelijke verdiensten van Ernest Krings die zijn loopbaan in de staande magistratuur aanving in 1946 als substituut-procureur des Konings te Antwerpen om deze te eindigen in 1990 als procureur-generaal bij het Hof van Cassatie, zijn in de gerechtelijke wereld al duidelijk in de verf gezet geweest.

Ook de titanen arbeid die hij verricht heeft in de hoedanigheid van koninklijk commissaris voor de gerechtelijke hervorming als grondlegger van het Gerechtelijk Wetboek, is in de meest positieve zin geloofd geweest.

Hier In de Koninklijke Vlaamse Academie is het de plaats te focussen op de hoge kwaliteiten van het wetenschappelijk werk van de overledene, al is het voor ieder jurist wel duidelijk dat het wetenschappelijk werk van Ernest Krings innig verbonden was met zijn gerechtelijke loopbaan en met zijn activiteiten als grondlegger van het Gerechtelijk Wetboek. In dit opzicht, maakte hij deel uit van een type hoogleraren, die wellicht niet meer lang zullen bestaan die wetenschappelijk onderzoek en rechtspraktijk combineerden. Hierbij verwijs ik naar de opmerkelijke studie van de Academie over de veranderingen van het professoraat. Die combinatie tussen wetenschap en praktijk betekende geenszins dat universitair onderwijs in de rechten op ambachtelijke wijze werd verstrekt. Wel integendeel. Beste bewijs hiervan is dat ikzelf aan de V.U.B. in een zeer kleine faculteit onderwijs kon genieten van een reeks professoren die in het wetenschappelijk onderzoek en in de rechtspraktijk tegelijk actief waren en wier wetenschappelijke verdiensten maakten dat ze lid waren van deze klasse. Met enige trots citeer ik in dit verband Frédéric Dumon, John Gilissen, Jacques Matthijs, Gustaaf Baeteman en natuurlijk Ernest Krings.

Krings werd corresponderend lid – zoals dit toen heette – van de Academie in 1981, vervolgens werkend lid in 1988 om erelid te worden in 1997. Hij verzorgde met de regelmatigheid van een klok en ook na zijn emeritaat mededelingen over “Het tuchtrecht in de rechterlijke macht”, “De ontwikkelingen van de staats hervorming in België”, “Het faillissement op het internationaal vlak” en publiceerde in de *Academiae Analecta* een studie over “De verhoudingen tussen nationale en supranationale rechtspraak”. In 1995 nam hij de functie van bestuurder van deze klasse waar.

De wetenschappelijke belangstelling van Ernest Krings bleek reeds duidelijk uit zijn universitair parcours. Wanneer hij in 1941 het eerste doctoraat – zoals dit toen heette – in de rechten met grote onderscheiding aan de toenmalige U.L.B. beëindigde, besloot de academische overheid zijn Alma Mater te sluiten als daad van openlijk verzet tegen de inmenging van de bezetter in het academisch en wetenschappelijk beleid. Dit voorval ontmoedigde hem niet zijn studies voor te zetten. Het tweede

doctoraat legde hij in 1942 af voor de Centrale Jury en het derde doctoraat rondde hij met succes af in 1943 aan de Rijksuniversiteit te Gent, waar hij in het Fiscaal recht een opmerkelijke kwotering van 20 op 20 behaalde bij prof. Jean Van Houtte, de latere minister van Financiën en eerste minister. Het was niet toevallig dezelfde Jean Van Houtte die zoals blijkt uit het archief van de Academie hem voordroeg als corresponderende lid van deze klasse einde 1980 samen met Jan Ronse en George Van Hecke. Na het beëindigen van zijn studies in de rechten en dit terwijl hij reeds in de rechtspraktijk stond, volbracht Krings eerst de studies van licentiaat in het notariaat en later deze van licentiaat in de economische en financiële wetenschappen. Terwijl hij in de schoot van het parket van eerste aanleg van Antwerpen een gespecialiseerde financiële sectie, een nieuwigheid voor deze tijd, wist te organiseren, volgde hij de studiezittingen van het René Marcq- centrum van de U.L.B.. In deze periode droeg hij in belangrijke mate bij tot de ontwikkeling van de fiscale rechtsleer. Hij verdedigde in verschillende geschriften de autonomie van het fiscaal recht en zette zich af tegen de XIXe eeuwse opvatting volgens dewelke de rechtswetenschap herleid moet worden tot enkele grote regels van het gemeen recht, die vooral te vinden zijn in het burgerlijk recht en in het strafrecht, met als gevolg dat de rechtsregels uit andere rechtstakken aan die hoofdregels zouden moeten worden getoetst. Het verbaasde dan ook niet dat hij in 1959 belast werd met de cursus "Fiscaal recht" aan de Nederlandstalige afdeling van de U.L.B., die hij bleef doceren tot in 1985, jaar van zijn emeritaat. Even logisch was dat hij als grondlegger van het Gerechtelijk Wetboek, later belast werd met de cursus "Gerechtelijk privaatrecht". Het zijn deze twee vakken waarin ik het voorrecht had in 1970 en in 1971 de student van Ernest Krings te zijn.

Ernest Krings bleef de vergaderingen van deze klasse zeer regelmatig bijwonen tot in 2010. Toen vertrouwde hij me toe niet meer te komen omdat zijn gehoorproblemen maakten dat hij de mededelingen niet meer kon volgen zoals hij het wenste. Omdat wellicht meerdere consorores en confraters hem dan ook minder goed gekend hebben, wil ik ter afsluiting drie elementen naar voren brengen die zijn persoonlijkheid m.i. typeren.

1. Ernest Krings was ondanks al de eerbetuigingen die hij zeer terecht had verdiend een uiterst bescheidende man.

Kenschetsend in dit verband zijn enkele voorvallen die de Academie betreffen.

Toen hij 75 werd in 1995 en in deze klasse gevierd moest worden zoals dit gebruikelijk was, zette hij alles in het werk om het houden van een laudatio ter zijne ere te vermijden. Hij voerde aan dat dit niet passend was omdat hij ditzelfde jaar bestuurder van de klasse was. Bij zijn 80ste verjaardag in 2000 heeft confrater Wilfried Dewachter als bestuurder hierop gewezen. Toen kon Krings bezwaarlijk aan een laudatio ontsnappen.

Bij zijn 90ste verjaardag in 2010 schreef hij aan de Vast secretaris in zijn typisch vloeiend geschrift de volgende brief:

"Hooggeachte Heer Vast Secretaris,

Ik heb uw brief van 27 oktober 2010 betreffende de viering van de jarige leden, wel ontvangen, en ik dank u ervoor.

Ik zou het bijzonder op prijs stellen niet te worden gevierd. 90 jaar worden is geen reden om gevierd te worden. Binnen enkele tijd, zal ik eeuwig afscheid nemen en dan komt er nog een rouwplechtigheid. Dit volstaat naar mijn oordeel, alleszins wat me betreft.

*Met bijzondere hoogachting en zeer vriendelijke groeten,
Ernest Krings".*

M.i. was het uiterst teken van bescheidenheid van Ernest Krings het feit dat hij zijn studenten in de colleges "Gerechtelijk privaatrecht" nooit meldde dat hij de auteur van het Gerechtelijk Wetboek was, dat precies het voorwerp van de cursus was.

2. Een vijftien jaar geleden maakte Ernest Krings me hier in de Academie een opmerking die me vooreerst verbaasd heeft, maar waarvan ik pas later de juiste waarde heb begrepen.

Ik had de gewoonte hem aan te spreken als "Mijnheer de Procureur-generaal" omdat ik zelf magistraat van het openbaar ministerie ben geweest. Toen zei hij me "Ik heb liever dat u me aanspreekt als Professor".

Later heb ik beseft dat die opmerking verband hield met zijn gehechtheid aan het beroep van hoogleraar en aan zijn studenten. Wanneer Krings het auditorium betrad zag men onmiddellijk hoe tevreden hij was college te geven niettegenstaande zijn andere activiteiten. Dit in schrille tegenstelling met hoogleraren die zulks als een karwei ervaren. Er bestond in zijn lessen een vast ritueel. Zelfs onmiddellijk na 1968, stonden de studenten recht bij zijn binnenkomen. Krings ging steeds zitten om te doceren. Maar hij begon nooit zijn colleges zonder een hartelijk glimlach in de richting van de studenten. Krings gaf niet enkel ex cathedra les. Hij was wat de colleges Fiscaal recht betreft, zelf aanwezig bij de practica wanneer de studenten in kleinere groepen waren ingedeeld. Al zijn examens waren mondelinge proeven, die hij stipt begon om 7.45u. Deze band met de studenten hield niet op met het beëindigen van hun studies. Wanneer afgestudeerden om zijn raad vroegen als magistraat, advocaat of notaris was hij altijd beschikbaar. Het is onmogelijk te schatten op hoeveel verzoeken hij ondanks zijn drukke bezigheden is ingegaan wanneer zijn vroegere studenten hem vroegen voordrachten te houden in wetenschappelijke verenigingen van magistraten, advocaten of notarissen.

3. Een derde menselijke kenmerk van Ernest Krings is ongetwijfeld zijn innemende persoonlijkheid.

Dat hij een man van emoties was, heeft de Academie kunnen vaststellen toen naar aanleiding van zijn 95ste verjaardag de Academie hem in het rusthuis waar hij verbleef heeft bezocht. Bestuurder Karel Velle, Marc Eyskens, Marcel Storme en ik hebben bij deze gelegenheid gezien hoe gelukkig hij was niet zozeer door het feit dat een delegatie van de Academie hem eerde, maar vooral dat al zijn kinderen en ook al zijn kleinkinderen, die een hartelijk ontvangst hadden georganiseerd, deze gelegenheid te baat hadden genomen om te zeggen hoe ze hem lief hadden.

Aan het heengaan van deze discrete en innemende grote jurist, voor wie het beroep van hoogleraar zeer veel heeft betekend, denk ik ingetogen.

Alain De Nauw